

**Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

МАТЕРІАЛИ І ТЕЗИ

Т. 1

**XI Міжнародної науково-практичної конференції
молодих учених та студентів
24-25 жовтня 2025 року, Одеса**

MUSIC AND CHOREOGRAPHY EDUCATION IN THE CONTEXT OF SOCIETY'S CULTURAL DEVELOPMENT

A collection of scientific works based on the materials of the XI International Scientific and Practical Conference of Young Scientists and Students, Odesa, 2025

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»**

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези XI Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(24-25 жовтня 2025 р.)**

1 том

ОДЕСА 2025

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

**Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку
суспільства.** Матеріали і тези XI Міжнародної конференції молодих учених
та студентів (Одеса 24-25 жовтня 2025 р.). — Т.1. — Одеса: ПНПУ імені
К. Д. Ушинського, 2025. — 237 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського». Протокол № 6 від 27.11.2025 р.

Рецензенти:

Мартинюк Тетяна Володимирівна, доктор мистецтвознавства, професор,
завідувач кафедри-професор кафедри мистецьких дисциплін і методик
навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Білова Наталія Костянтинівна, кандидат педагогічних наук, професор,
професор кафедри теоретичної, музично-інструментальної та вокальної
підготовки, Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції.

Технічний редактор Ірина ЛЕВИЦЬКА

Катерина ГУРЧЕНКО,

здобувачка другого (магістерського)
рівня вищої освіти,
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського»

Науковий керівник: кандидат
педагогічних наук, доцент Н. О. Батюк

УКРАЇНЬСЬКА САКРАЛЬНА МУЗИКА В ІСТОРІЇ КУЛЬТУРИ ТА ВИКОНАВСЬКОМУ ВИМІРІ

Українська сакральна музика є невід’ємною частиною духовної та культурної спадщини нашого народу. Вона формувалася протягом століть, відображаючи не лише релігійні переконання, а й соціальні, історичні та естетичні трансформації українського суспільства. Музика цього жанру несе в собі глибоку символіку, поєднуючи віру, традицію, національну ідентичність і високе мистецтво.

Розвиток сакральної музики тісно пов’язаний із загальним процесом культурного становлення України. У всі періоди, коли змінювався державний устрій, політична система чи релігійна парадигма, музика — як чутлива форма вираження духовного стану суспільства — реагувала на ці зміни. Зародження сакральних традицій бере свій початок ще у дохристиянську добу. В ті часи музика виконувала обрядову, культову функцію, супроводжуючи язичницькі свята та жертвоприношення. Вона була переважно імпровізаційною, передавалася усно та мала символічне значення.

З прийняттям християнства у 988 році українська музична культура вступила в нову фазу розвитку. Християнські традиції, принесені з Візантії, дали поштовх до виникнення багатого духовного співу, який отримав місце не тільки в церквах, а й у загальному культурному просторі. Саме з цього моменту сакральна музика набуває більш структурованого характеру: впроваджується канонічність, впорядкованість, формується богослужбовий устав. Змінюється як зміст, так і форма творів, виникає осмислене багатоголосся, гармонійність, ліризм.

Особливістю української сакральної музики є її унікальна традиція акапельного співу. На відміну від католицької традиції, де основна увага приділяється інструментальному супроводу (насамперед органу), українська церковна музика акцентує на живому багатоголоссі людських голосів. Такий спосіб виконання є надзвичайно вимогливим, адже потребує високої чистоти інтонації, злагодженості звучання та глибокого внутрішнього відчуття форми. Саме через це українська сакральна музика створює особливу духовну атмосферу, де звук не просто супроводжує молитву, а сам стає молитвою.

Протягом століть в Україні виникли потужні осередки духовної музичної культури — Києво-Печерська лавра, Львівське братство, Чернігівський колегіум, Почаївська лавра. У цих центрах створювалися і виконувалися сакральні твори, що мали не лише богослужбове, а й освітнє та культурно-просвітницьке значення. Видатними постатями у сфері духовної музики були Микола Дилецький — автор одного з перших теоретичних трактатів «Граматика музикальна», Артемій Ведель, Максим Березовський, Дмитро Бортнянський — композитори, що зуміли поєднати церковну традицію з естетикою доби бароко і класицизму.

Слід також зазначити, що сакральна музика в українській культурі завжди була не лише частиною релігійного життя, а й виявом духовного спротиву. У періоди утисків, заборон, радянської атеїстичної політики, саме церковний спів допомагав зберегти національну ідентичність, історичну пам'ять, гідність. І сьогодні, в умовах воєнних викликів, українська духовна музика знову виконує місію, вона підтримує моральний дух, єднає громади, повертає відчуття надії.

У виконавському вимірі сакральна музика вимагає особливої підготовки. Її виконання не лише технічна праця, а глибока внутрішня робота: переосмислення змісту, відчуття стилю, духовне налаштування. Хорові колективи, які спеціалізуються на духовному репертуарі, несуть у собі високу відповідальність перед традицією, перед слухачем, перед власною совістю.

Таким чином, українська сакральна музика не просто частина минулого. Вона живе й розвивається, реагує на сучасні події, шукає нові форми самовираження, зберігаючи при цьому свою глибинну духовну сутність, що поєднує традиції минулого з духовними потребами сучасного суспільства. Це музика, що виходить із серця народу й звертається до серця кожного, хто слухає.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дилецький, М. (2010). *Граматика музикальна* (С. Лісецький, пер. з церк.-слов. та коментарі). Київ: АртХаус медіа.
2. Гордійчук, М. І. (2012). *Українська музична культура: від джерел до сьогодення*. Київ: Музична Україна.
3. Іваницький, А. І. (2003). *Історія української музики*. Київ: Либідь.
4. Кульчинський, О. (ред.). (2020). *Літургійний спів в Україні: історія, традиції, сучасність*. Львів: Український католицький університет.
5. Марцинковський, А. (2015). *Хоровий спів у православній традиції: стиль, техніка, духовність*. Київ: Дух і літера.
6. Шумілов, В. І. (2016). *Духовна музика в контексті українського хорового мистецтва*. Львів: Сполом.
7. Яровенко, В. (2018). Сакральна музика в духовній культурі України. *Українська культура*, (4), 25–29.

питання популярності твору.....	59
Бянь Наньнань	
Діагностичний інструментарій експериментальної перевірки якості формування здатності майбутніх магістрів музичного мистецтва до вокально- виконавської саморегуляції.....	62
Анісіфорова А.	
Моральні цінності як об'єкт художнього осмислення у хореографічному мистецтві.....	64
Жосан О.	
Еволюція виконавських традицій ролі Одарки з опери С. Гулака- Артемовського «Запорожець за Дунаєм» у XX–XXI століттях.....	67
Цзоу Ін, Кьон Н.	
Сучасне вокальне мистецтво в контексті комунікативних стратегій.....	70
Осадча Т., Шульга А.	
Креативна взаємодія як складова професійної підготовки майбутнього хормейстера.....	74
Chen Chunyang, Lynenko A.	
Interpretative culture as the basis of professional formation of future piano teachers.....	77
Ciao Zhi	
Nonverbal mechanisms of communication between the conductor and the choir in the process of musical interpretation.....	79
Люй Цзямін, Вороновська О.	
Typology of the image of Carmen from G. Bizet's opera.....	81
Гурченко К.	
Українська сакральна музика в історії культури та виконавському вимірі.....	83
Чень Сяоюй, Кьон Н.	
Специфіка опанування вокального репертуару німецьких композиторів- романтиків.....	85
Левицька І., Лю Ян	
Інтерпретаційні аспекти романтичного lied: взаємодія техніки й виразності.....	89
Ін Шужу, Білова Н.	
Мелодико-інтонаційний чинник як засіб досягнення авторського задуму у піаністичній інтерпретації.....	91
Ван Ченчен, Кьон Н.	
Сутність поняття «виконавська синергія» та її прояв у вокально- сценічній діяльності.....	94
Гоу Юйхань, Толстова Н.	
Сутність поняття «солоспів» та його жанрово-стильові особливості в українській вокальній культурі.....	98